

Piacfelügyeleti hírlevél 2009/2

Szolárium ellenőrzési akció

2009. december 11.

A PROSAFE¹, az Európai Unió illetékes szervezete nyilvánosságra hozta a 2008-2009. évben 10 tagállamban folytatott napágy ellenőrzések eredményeit, amit szeretnénk megosztani az érintettekkel. Ezért, folytatjuk az első Piacfelügyeleti hírlevelünkben megkezdett tájékoztatást a szolárium iparban érdekelt vállalkozások és a felhasználó vendégek számára az aktuális eseményekről.

A közös európai piacfelügyeleti akció eredményei és legfontosabb megállapításai

Eredmények:

Az ellenőrzés feltárta, hogy a vizsgált 10 tagállamban a napágyak több mint 20 %-a a villamossági termékekre megkövetelt általános jelölési előírásoknak nem felelt meg, mert nem tartalmazta a CE-jelölést, nem volt feltüntetve a napágy márkájának a neve, a gyártó neve, és más kötelező adatok. A napágy típusának jelölése hiányzott az ellenőrzött berendezések 32 %-áról, a napágyak 52 %-án nem tüntették fel, hogy az ultraibolya (UV) sugárzás veszélyes, sérülést okozhat.

A mesterséges barnítás veszélyeit nem csak az határozza meg, hogy milyen módon használja a vendég a napágyat, hanem az UV-lámpákból származó ultraibolya sugárzás erőssége is. Ezt erythemásan súlyozott² besugárzott felületi teljesítményként (EWI) mérjük, ami nem haladhatja meg a $0,3\text{W/m}^2$ értéket.

A közös napágy ellenőrzési akció során 84 napágy sugárzását mérték meg a résztvevő tagállamokban. A 84 darab megvizsgált napágyból 70 esetben (83,3 %) az UV sugárzás értéke nagyobb volt a $0,3\text{ W/m}^2$ határértéknél. A legmagasabb mért érték $1,43\text{ W/m}^2$ volt, ami közel ötszörösen haladja meg a megengedett határértéket!

A nyilvánosságra hozott jelentés [eredeti](#) szövegét, illetve a magyar nyelvű [fordítását](#) honlapunkon olvashatják.

¹ PROSAFE Product Safety Enforcement Forum of Europe. Az európai tagországok piacfelügyeleteinek hivatalnokai által létrehozott non-profit szervezet. Célja egy informális fórum létrehozása a legjobb piacfelügyeleti gyakorlatok kifejlesztésére és elterjesztésére a tagországokban. <http://www.prosafe.org>

² Az erythemásan súlyozás azt jelenti, hogy a különböző hullámhosszúságú ultraibolya sugárzás eltérő mértékben okoz bőrpirosodást és ezt a mérés eredményébe beszámolják.

Piacfelügyeleti hírlevél 2009/2

Szolárium ellenőrzési akció

2009. december 11.

A jelentés szerint a magyarországi helyzet rosszabb az európai átlagnál, ugyanis az ellenőrzések során a 29 darab véletlenszerűen kiválasztott barnító berendezésből mindössze 1 felelt meg a sugárzási határérték előírásának, azaz a vizsgált napágyak 96,5 %-a nem felelt meg. A mért EWI értékek a 0,5 és 1,3 W/m² között szóródtak.

Tapasztalataink szerint a barnító szalonokban elhelyeznek bizonyos figyelmeztető, tájékoztató táblákat, de ezek nem felelnek meg a szabványban meghatározottaknak. A berendezéseken elhelyezett figyelmeztető feliratok általában nem magyar nyelven íródtak.

Megállapítások:

Ezen első napágy-ellenőrzési akció eredményeiből a következő összesített következtetéseket vonták le a résztvevő tagországok:

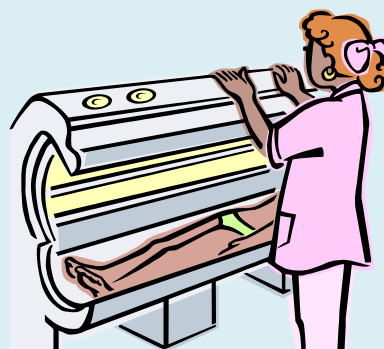
- A barnító stúdiókban rendszeresen nem történik meg a vendégek tanácsadása, illetve az nem igazolható.
- Az esetek több mint 20 %-ában nem megfelelő a napágyak jelölése.
- A tagállamokban a napágyak maximális UV sugárzási értéke (EWI) változó mértékű, de gyakran törvénysértő. Néhány tagországban a nem megfelelő napágyak aránya 80 % fölötti, míg másokban 3-20 % között van.

Magyarországra nézve elmondható, hogy

- a sugárzási eredmények kiemelkedően rosszak, messze átlag feletti, nemcsak a nem megfelelőségek számát (96,5 %), hanem a mért értékeket tekintve is (0,5 és 1,3 W/m²);
- az iparág képviselői (gyártók, forgalmazók, importálók, üzemeltetők) nem ismerik a vonatkozó jogszabályokat és szabványokat. Többször arra hivatkoztak, hogy nem tudják, hogy azok hol és hogyan érhetőek el. Természetesen nem gondoljuk, hogy ez mentesítene bárkit is a jogkövető magatartás tanúsítása alól.

A közös piacfelügyeleti akció folytatása

Az ellenőrzések eredménye indokolja és szükségessé teszi a piacfelügyeleti ellenőrzések folytatását. Különösen azért, mert felszínre kerültek jelentős mértékű nem megfelelőségek, illetve a közös akció lendületet adott a piacfelügyeleti hatóságoknak, illetve az ipar szervezeteinek is a szolgáltatás színvonalának fejlesztésére a mesterséges barnító ágazatban.

Piacfelügyeleti hírlevél 2009/2

Szolárium ellenőrzési akció

2009. december 11.

Folyamatban van egy új közös napágy projekt kidolgozása a 2010. évre, amelyet részben ismét az Európai Bizottság finanszíroz. A legfontosabb tevékenységek a következők lesznek:

- A piacfelügyeleti ellenőrzések folytatása;
- támogatás és tanácsadás az ipar számára, azért hogy elősegítsük a megfelelőség kialakítását a szektorban;
- a szabályok értelmezésének és a piacfelügyeleti tevékenységnek a további harmonizálása a tagállamokban.

Tekintettel arra, hogy az ellenőrzések során **Magyarországon** a napágyak maximális UV sugárzási értéke az átlagosnál is nagyobb mértékben bizonyult nem megfelelőnek:

- Folytatjuk az ellenőrzéseket, méréseket a 2. közös akció keretében;
- széleskörű tájékoztatást szervezünk a szolárium ipar képviselőinek, kb. 200 fő részvételével 2010 januárjában, ahol beszámolunk a 2008-2009-es akció eredményeiről és a következő akció menetéről;
- a negatív, felelőtlen vállalkozói magatartás esetén, a szoláriumot használó közönség egészségének és biztonságának védelme érdekében, a jogszabályok megsértése esetén, az arányosság és a fokozatosság elvének alkalmazása mellett, a nem megfelelő berendezések forgalmazását, használatát megtiltjuk.

A piacfelügyeleti akció jogszabályi háttere

Ellenőrzéseink során és a szolárium ipar képviselőivel folytatott megbeszélések alkalmával kiderült, hogy az érintett gyártók, importőrök, forgalmazók és üzemeltetők nem kellően tájékozottak a berendezések biztonságosságára vonatkozó jogi szabályozást illetően, vagy félre- értik, félreértelmezik a jogszabályokat. Ezért röviden ismertetjük a gyártásra és a forgalomba hozatalra vonatkozó legfontosabb előírásokat³.

A Kereskedelmi és Piacfelügyeleti Hatóságunk hatáskörét és illetékességét a Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatalról szóló 260/2006. (XII. 20.) Korm. rendelet 7. §-a állapítja meg. Hatóságunk a Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal műszaki biztonsági tevékenységének és piacfelügyeleti eljárásának részletes szabályairól szóló 26/2008. (II. 14.) Korm. rendelet előírásai, valamint a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános

³ A hatályos magyar és uniós jogszabályok a következő címenek érhetőek el:

www.magyarorszag.hu/kereses/jogszabalykereso

<http://eur-lex.europa.eu/hu/index.htm>

Piacfelügyeleti hírlevél 2009/2

Szolárium ellenőrzési akció

2009. december 11.

szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) alapján végzi tevékenységét, jár el az egyes ügyekben.

A soláriumokra vonatkozó jogszabályok, amelyek alkalmazása kötelező, az egyes villamossági termékek biztonsági követelményeiről és az azoknak való megfelelésértékeléséről szóló 79/1997. (XII. 31.) IKIM rendelet, amelyet 1998. április 1-je óta kell alkalmazni Magyarországon, illetőleg a meghatározott feszültséghatáron belüli használatra tervezett villamossági berendezésekre vonatkozó tagállami jogszabályok összehangolásáról szóló 2006/95/EK (korábban 73/23/EGK) irányelve (LVD). E jogszabályok szerint a villamossági terméket az Európai Unióban, így Magyarországon is, csak úgy szabad forgalmazni, ha azt úgy alakították ki, hogy rendeltetésszerű használat esetén megfelel a rendeletben meghatározott alapvető védelmi követelményeknek, nem veszélyezteti az emberek életét és a vagyonbiztonságát. A rendelet alapvető biztonsági követelményként kimondja, hogy „ne jöjjenek létre olyan ... **sugárzások**, amelyekből veszélyek keletkezhetnek”.

A honosított harmonizált szabványok követelményeit kielégítő villamossági terméket a rendelet szerint úgy kell tekinteni, hogy az kielégíti a fenti biztonsági követelményeket. A jogszabályok azonban lehetővé teszik a piacfelügyeleti hatóságok számára, hogy amennyiben egy berendezés a honosított harmonizált szabványok hiányossága következtében nem elégíti ki a biztonsági követelményeket, akkor a szabvány hiányosságára való hivatkozással hatóság eljárjon. A 79/1997. (XII. 31.) IKIM rendelet szerint, amennyiben a külön jogszabályban meghatározott hatóság megtiltja, vagy korlátozza valamely villamos termék forgalomba hozatalát, úgy intézkedésével egyidejűleg köteles az érintett tagállamot, valamint az Európai Bizottságot értesíteni döntésének indokáról, különösen arról, ha biztonsági követelményeknek való nem megfelelés oka a **honosított harmonizált szabványok hiányossága**.

A mesterséges barnító berendezésekre vonatkozó biztonsági követelményeket meghatározó EN 60335-2-27:1997 szabvány nem tartalmazott az UV sugárzásra vonatkozó felső határértéket. Ezért az Európai Bizottság a 2004/C 275/03 számú véleményében⁴ megállapította, hogy a szabvány hiányos és nem alkalmas a megfelelés vélelmzésére. Továbbá kimondta, hogy „a tagállamok hatóságainak a piacfelügyelet gyakorlásakor ezt a véleményt figyelembe kell venniük”.

⁴ Kivonat a Bizottság 2004/C 275/03 számú, a kozmetikai célokat szolgáló barnító készülékek biztonságáról szóló véleményéből: Az EN 60335-2-27:1997 szabvány az Európai Unió Hivatalos Lapjában közzétett verziójának való megfelelés nem alapozza meg a 73/23/EGK alacsonyfeszültségi irányelvnek való megfelelés vélelmét, mivel nincsenek megállapítva a tényleges besugárzott felületi teljesítmény felső értékei.... A tagállamok hatóságainak a piacfelügyelet gyakorlásakor ezt a véleményt figyelembe kell venniük. Megjelent az Európai Unió Hivatalos Lapjában 2004.11.10.-én.

Piacfelügyeleti hírlevél 2009/2

Szolárium ellenőrzési akció

2009. december 11.

Az első Hírlevelünkben már ismertettük, hogy az Európai Bizottság Egészségügyi és Fogyasztóvédelmi Főigazgatósága felkérte a SCCP tudományos bizottságot, hogy mondjon véleményt az ultraibolya sugárzás biológiai hatásáról. Fontosságára tekintettel megismételjük, hogy a tudományos bizottság alapos vizsgálat után több ajánlást tett, amelyek közül a leglényegesebbek, hogy a barnító berendezések által kibocsátott összes hatásos besugárzott teljesítmény **ne haladja meg a $0,3 \text{ W/m}^2$ értéket**, illetve **18 éves kor alatt legyen tiltott** a napágyak használata, mivel ezen korosztály számára a melanoma bőrrák kialakulásának magas a kockázata.

A Bizottság véleménye, a harmonizált szabványokra vonatkozó közleménye és az LVD ADCO munkacsoport nyilatkozata szerint ez a határérték azokra a berendezésekre is vonatkozik, amelyeket a szabvány 1997-es vagy 2003-as kiadása alapján gyártottak.

A legújabban kiadott⁵ MSZ EN 60335-2-27:2003/A1:2009 és az MSZ EN 60335-2-27:2003/A2:2009 jelzetű szabványban már minden ultraibolya sugárzóval felszerelt berendezésre a $0,3 \text{ W/m}^2$ határérték szerepel követelményként.

Ugyanezen szabványok tartalmazzák a 18 évnél fiatalabb személyek számára a napágy használatának tilalmát, illetve kiegészítik a megjelölésre és a használati útmutatók tartalmára vonatkozó korábbi követelményeket.

Megismételjük azt, amire már a 2009/1 számú Hírlevélben is felhívtuk a szolárium szolgáltatók figyelmét. Ha a szolgáltató a berendezését nem a gyártó által megadott típusú UV-lámpával üzemelteti, hanem annál erősebbel, akkor a gyártói felelősség őt terheli, mivel a fenti rendelet szerint „gyártónak tekintendő az is, aki jelentős változtatásokat vagy bővítéseket végez meglévő villamosági terméken”. Amennyiben a szolárium szolgáltató a berendezését a gyártó által meghatározott módon üzemelteti és mégis magasabb az EWI értéke $0,3 \text{ W/m}^2$ -nél, akkor vegye fel a kapcsolatot a gyártóval, a forgalmazó kereskedővel, akitől a berendezést vásárolta és kérje segítségüket a probléma megoldására.

⁵ A vonatkozó szabványok megvásárolhatók a Magyar Szabványügyi Testületnél, illetve díj ellenében elolvashatóak az olvasótermében (1082 Budapest, Horváth Mihály tér 1. Telefon: 1-456-6800, <http://www.mszt.hu>).

Piacfelügyeleti hírlevél 2009/2

Szolárium ellenőrzési akció

2009. december 11.

Megemlítjük még, hogy a mesterséges barnító berendezéseknek az LVD-n kívül meg kell felelniük az elektromágneses összeférhetőségről szóló 62/2006. (VIII. 30.) GKM rendelet, amely az elektromágneses összeférhetőségre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről és a 89/336/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. december 15-i 2004/108/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet vezeti be a magyarországi jogrendbe.

Egyes napágy típusokra vonatkozik továbbá a gépek biztonsági követelményeiről és megfelelőségének tanúsításáról szóló 21/1998. (IV. 17.) IKIM rendelet, 2009. december 29-től forgalomba kerülő termékekre 16/2008. (VIII. 30.) NFGM rendelet. A rendeletek alapját képező irányelvek az Európai Parlament és a Tanács a gépekre vonatkozó 98/37/EK számú, 2009. december 29-től pedig a 2006/42/EK irányelve.

Nem tettünk említést a hatáskörünkön kívül eső, például higiéniai követelményekre vonatkozó, szabályozásokról.

A napozó berendezések biztonságával kapcsolatos kérdéseikkel kérjük, forduljanak Hatóságunk munkatársaihoz.